

Preferencje partyjne w grudniu

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w pierwszej połowie grudnia¹, udział w nich gotowych byłoby wziąć 65% ankietowanych, a więc nieznacznie mniej niż miesiąc temu (spadek o 2 punkty procentowe). Co siódmy badany (15%) zastanawia się, czy wzięłoby w nich udział, a co piąty (20%, wzrost o 2 punkty) z góry odrzuca możliwość uczestniczenia w głosowaniu.

Gotowość partycypacji w ewentualnych wyborach parlamentarnych, mimo że nieznacznie mniejsza niż miesiąc temu, utrzymuje się zatem na wysokim (zwłaszcza jak na okres między wyborami) poziomie. Odsetek badanych deklarujących chęć uczestniczenia w hipotetycznych wyborach jest tylko nieco niższy od rejestrowanego tuż przed rzeczywistym głosowaniem, w październiku 2015 roku. Wówczas na mniej więcej tydzień przed wyborami zamiar uczestniczenia w nich deklarowało 68% ogółu uprawnionych do głosowania.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nich udział?	Wskazania respondentów według terminów badań*										
	2016										
	12–19 III	31 III – 7 IV	5–12 V	18–29 V	2–9 VI	30 VI – 7 VII	17–25 VIII	8–15 IX	8–19 X	4–13 XI	1–11 XII
	w procentach										
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	62	65	67	58	64	64	60	66	64	67	65
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	16	14	12	16	16	17	16	14	14	14	15
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	22	21	22	26	20	19	24	20	22	18	20

* Z obliczeń wyłączono odmowy odpowiedzi

Zdecydowanie najwięcej zwolenników ma ugrupowanie rządzące – na PiS (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem) chce głosować ponad jedna trzecia ankietowanych (36%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (319) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganymi komputerowo (CAPI) w dniach 1–11 grudnia 2016 roku na liczącej 1136 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

To nieznacznie mniej niż rejestrowaliśmy w ubiegłych miesiącach – w październiku i listopadzie (spadek o 2 punkty procentowe – różnica nieistotna statystycznie).

Inaczej niż w poprzednich miesiącach, na drugiej pozycji grudniowego rankingu lokuje się obecnie PO, która od listopada nieco zyskała zwolenników. Poparcie dla tej partii deklaruje 16% wybierających się do urn – o 2 punkty procentowe więcej niż w ubiegłym miesiącu. Na trzecim miejscu, z trochę słabszym wynikiem niż w listopadzie, plasuje się Nowoczesna Ryszarda Petru – ugrupowanie to popiera 14% ankietowanych, o 3 punkty procentowe mniej niż miesiąc temu. Mimo tych zmian, z których jedynie spadek liczby zwolenników Nowoczesnej jest statystycznie istotny, poparcie dla obu ugrupowań jest zbliżone i ze statystycznego punktu widzenia nie różni się znacząco. Uzyskane w grudniowym sondażu wyniki 16% i 14% poparcia oznaczają, że przy założonym poziomie ufności 95% w rzeczywistości, w skali całej populacji poparcie dla PO kształtuje się w granicach od 13,1% do 18,3%. W przypadku Nowoczesnej przedział ten wynosi od 11,1% do 16,0% poparcia.

Gdyby wybory odbywały się już teraz, szanse na wprowadzenie swych przedstawicieli do Sejmu miałyby jeszcze ruch Kukiz'15. Na formację tę gotowych byłoby głosować 7% badanych (o 1 punkt procentowy więcej niż w poprzednich miesiącach).

Pozostałe ugrupowania lokują się poniżej wymaganego dla partii progu poparcia. Na SLD chciałoby głosować 4% deklarujących udział w hipotetycznych wyborach. Na PSL i „Wolność” głosowałoby po 3% wybierających się do urn. Za Partią Razem opowiedziałyby się dwóch na stu zdeklarowanych uczestników głosowania (2%). Grudniowe zmiany w poparciu dla tych ugrupowań są minimalne.

Co ósmy badany deklarujący zamiar głosowania jeszcze nie wie, na które z ugrupowań oddałby swój głos (12%). Odsetek takich deklaracji jest nieznacznie wyższy niż miesiąc temu.

Tabela 2

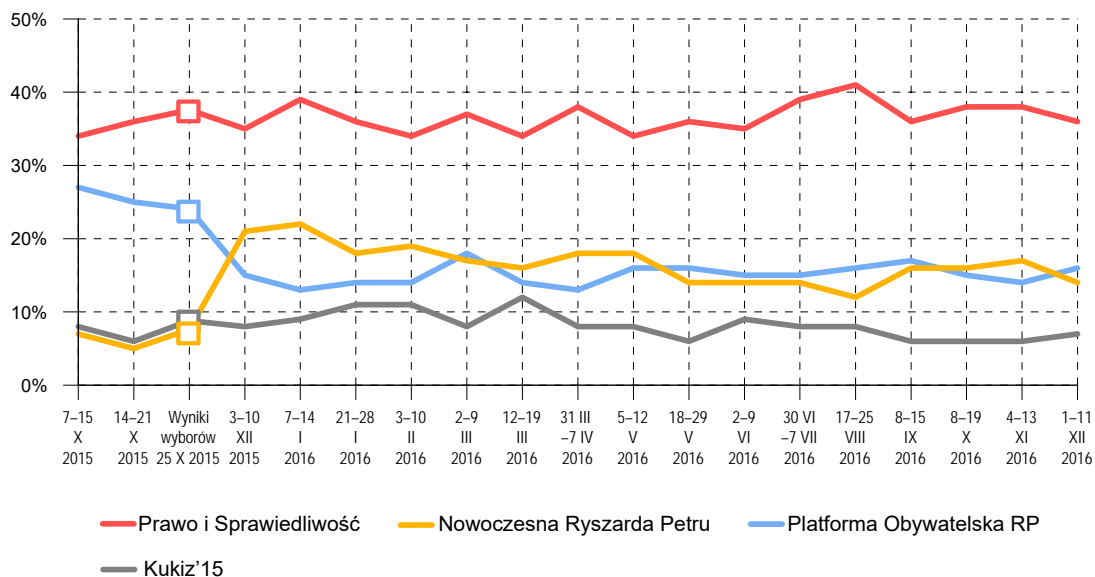
Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii/inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących zamiar wzięcia udziału w potencjalnych wyborach																
	2015		2016														
	Wyniki wyborów 25 X	3-10 XII	7-14 I	21-28 I	3-10 II	2-9 III	12-19 III	31 III – 7 IV	5-12 V	18-29 V	2-9 VI	30 VI – 7 VII	17-25 VIII	8-15 IX	8-19 X	4-13 XI	1-11 XII
	w procentach																
Prawo i Sprawiedliwość	37,58	35	39	36	34	37	34	38	34	36	35	39	41	36	38	38	36
Platforma Obywatelska RP	24,09	15	13	14	14	18	14	13	16	16	15	15	16	17	15	14	16
Nowoczesna Ryszarda Petru	7,60	21	22	18	19	17	16	18	18	14	14	14	12	16	16	17	14
Kukiz'15	8,81	8	9	11	11	8	12	8	8	6	9	8	8	6	6	6	7
Sojusz Lewicy Demokratycznej	7,55*	3	2	3	3	3	4	4	4	4	5	3	3	3	4	5	4
Polskie Stronictwo Ludowe	5,13	3	2	2	2	3	3	3	4	5	2	3	3	3	4	4	3
„Wolność” (KORWiN)	4,76	3	3	4	3	2	6	2	3	3	3	4	2	2	3	2	3
Partia Razem	3,62	3	3	2	2	2	2	3	2	3	3	3	3	2	2	1	2
Inna odpowiedź	0,87	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	<1	2	2
Trudno powiedzieć		6	5	7	9	8	8	9	10	11	12	9	10	12	11	10	12
Odmowa odpowiedzi		1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	<1	<1	<1	1
N=	15 200 671	629	714	622	668	661	621	718	733	537	640	628	618	648	603	686	738

* Wyniki dotyczące KKW Zjednoczona Lewica SLD+TR+PPS+UP+Zieloni

Odpowiedzi osób deklarujących zamiar wzięcia udziału w potencjalnych wyborach do Sejmu

CBOS

RYS. 1. POPARCIE DLA PiS, PO, NOWOCZESNEJ I KUKIZ'15

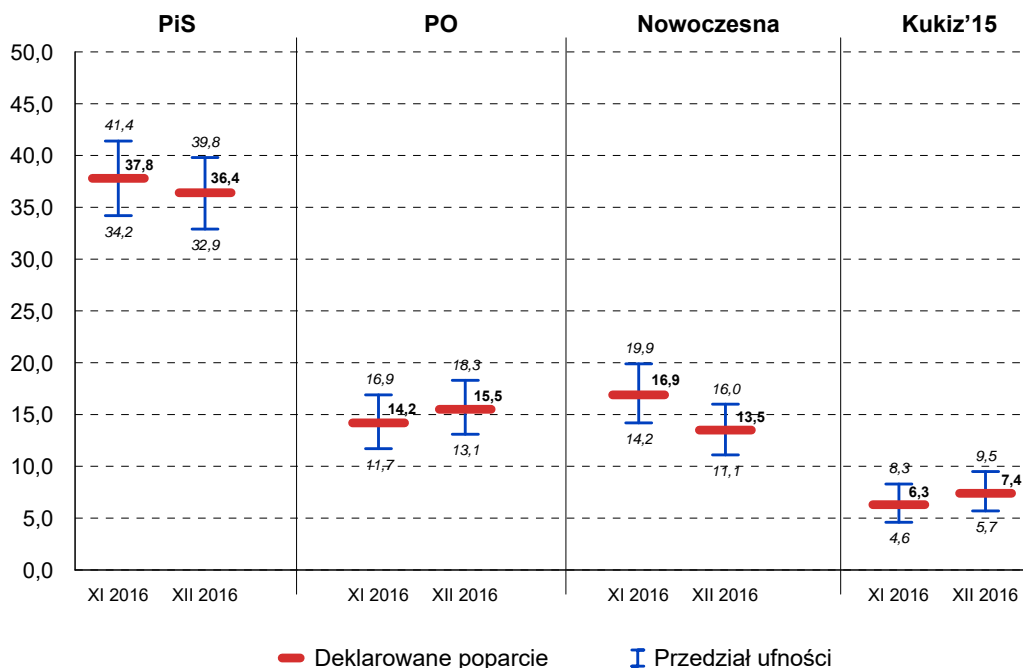

Stosowanie prób losowych umożliwia wnioskowanie o populacji dorosłych Polaków oraz pozwala na określenie skali błędu statystycznego naszych oszacowań². Na rysunku 2 prezentujemy wyniki, jakie w listopadzie i grudniu uzyskały cztery ugrupowania mające obecnie szanse na wprowadzenie swych przedstawicieli do Sejmu (z uwzględnieniem błędu statystycznego).

Od listopada niewiele zmieniło się poparcie dla głównych ugrupowań sceny politycznej. Istotny statycznie okazał się jedynie spadek notowań Nowoczesnej Ryszarda Petru. Wyniki uzyskane przez pozostałe ugrupowania nie różnią się natomiast znacząco od tych, jakie miały one w listopadzie.

² Więcej o naszej metodologii na stronie CBOS w zakładce: Badania: metody realizacji badań.

RYS. 2. POPARCIE DLA PiS, PO, NOWOCZESNEJ I KUKIZ'15 (W PROCENTACH)

Ostatnie tygodnie 2016 roku nie przyniosły wielkich zmian w preferencjach politycznych Polaków. Od wielu miesięcy utrzymuje się ten sam układ sił ukształtowany bezpośrednio po wyborach parlamentarnych w 2015 roku. Rządzące ugrupowanie wciąż wyraźnie dominuje na scenie politycznej. PiS ma obecnie większe poparcie społeczne niż suma głosów, jakie zbierają dwa najważniejsze ugrupowania opozycyjne – PO i Nowoczesna. Obie te partie wymieniają się na pozycji lidera opozycji, obie mają porównywalne poparcie – raz jedno, raz drugie zyskuje nad konkurentem przewagę. Warto jednak zauważyć, że w stosunku do sytuacji bezpośrednio po wyborach Nowoczesna wyraźnie straciła zwolenników, co nie zdarzyło się ani w przypadku PO, ani PiS. Notowania partii Ryszarda Petru należą obecnie do najniższych w jej parlamentarnej historii – porównywalne miała między majem a sierpniem tego roku.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		65	15	20	1129
Płeć	Mężczyźni	70	14	16	534
	Kobiety	61	16	24	596
Wiek	18–24 lata	64	21	15	86
	25–34	56	14	30	219
	35–44	70	17	13	213
	45–54	63	14	23	173
	55–64	68	13	19	203
	65 lat i więcej	69	13	18	234
Miejsce zamieszkania	Wieś	60	16	24	450
	Miasto do 19 999	65	14	21	171
	20 000 – 99 999	65	16	19	230
	100 000 – 499 999	73	12	15	164
	500 000 i więcej mieszk.	78	13	9	114
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	51	16	33	222
	Zasadnicze zawodowe	63	19	17	276
	Średnie	64	14	22	345
	Wyższe	80	10	10	286
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	84	9	8	126
	Średni personel, technicy	56	19	25	44
	Pracownicy adm.-biurowi	71	12	17	75
	Pracownicy usług	65	12	22	74
	Robotnicy wykwalifikowani	59	20	21	126
	Robotnicy niewykwalifik.	52	29	19	57
	Rolnicy	63	16	21	40
	Pracujący na własny rach.	86	8	6	46
	Bezrobotni	49	16	35	71
	Emeryci	67	11	22	269
	Renciści	56	22	22	78
	Uczniowie i studenci	76	13	10	48
	Gospodynie domowe i inni	57	16	26	76
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	72	10	18
spółce właścicieli prywatnych i państwa		61	21	18	118
sekt. pryw. poza rolnict.		69	16	14	266
prywatnym gosp. rolnym		65	15	20	47
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	49	21	30	151
	Od 650 zł do 999 zł	67	14	19	141
	Od 1000 zł do 1399 zł	65	14	20	184
	Od 1400 zł do 1999 zł	71	14	15	144
	2000 zł i więcej	79	8	13	183
Ocena własnych war. mater.	Złe	47	20	33	80
	Średnie	62	17	21	394
	Dobre	70	13	18	654
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	69	15	17	56
	Raz w tygodniu	72	13	16	422
	1–2 razy w miesiącu	66	15	19	203
	Kilka razy w roku	60	20	20	290
	W ogóle nie uczestniczy	56	10	33	142
Poglądy polityczne	Lewica	70	14	17	164
	Centrum	65	14	21	282
	Prawica	79	11	9	349
	Trudno powiedzieć	50	19	32	324

Tabela 2

		Na kandydata której partii / inicjatywy politycznej głosował(a)by Pani w wyborach do Sejmu?										Liczba osób	
		Prawo i Sprawiedliwość (PiS) (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Partia Razem	Wolność (KORWiN)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Kukiz'15	Nowoczesna Ryszarda Petru	Inna partia	Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem, waham się		Odmowa odpowiedzi
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		%
Ogółem		36	16	2	3	3	4	7	14	2	12	1	738
Płeć	Mężczyźni	40	13	2	4	4	5	7	12	2	10	1	374
	Kobiety	33	18	1	2	3	3	8	15	1	15	1	363
Wiek	18–24 lata	17	13	3	13		2	31	5		16		55
	25–34	29	23	1	3	1	2	12	19		8	1	123
	35–44	31	14	2	4	1	2	8	14	5	17	1	149
	45–54	39	17	1	3	5	5	2	9	1	15	3	109
	55–64	44	12	1	1	5	5	3	15	1	10	1	138
	65 lat i więcej	45	14	2		6	6	2	14	2	10		163
Miejsce zamieszkania	Wieś	48	13	1	2	5	4	7	9	0	10	1	269
	Miasto do 19 999	35	18	1	1	7	2	13	9	1	13		112
	20 000 – 99 999	33	13	2	3	2	4	9	13	4	17	1	149
	100 000 – 499 999	28	17	1	4	1	8	8	21	1	10	2	120
	500 000 i więcej mieszk.	20	23	5	7		1	1	23	4	14	1	89
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	51	8		2	5	3	11	5	1	14		113
	Zasadnicze zawodowe	47	15	1		2	6	3	10		15	1	175
	Średnie	34	17	2	3	5	4	11	13	1	9	1	221
	Wyższe	24	18	3	6	2	3	6	21	4	13	1	229
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	22	14	3	4	2	2	6	27	7	13		105
	Średni personel, technicy	35	17			3	8	9	12	4	14		24
	Pracownicy adm.-biurowi	20	17	2	7	1	4	9	20		14	4	53
	Pracownicy usług	29	11	3	10		9	8	5		25		49
	Robotnicy wykwalifikowani	48	20			2	2	9	10		9		75
	Robotnicy niewykwalifik.	45	9	3	2	4	6	14	4		13		29
	Rolnicy	57	4			9		3	6		18	4	25
	Pracujący na własny rach.	20	24	3	4	5	5	7	17	4	6	5	40
	Bezrobotni	55	9		3	7	6	13	2		2	2	34
	Emeryci	45	15	2		5	5	2	13	1	11	0	179
	Renciści	44	15	2	2	5	9		12		11		44
	Uczniowie i studenci	19	11	2	9			27	9		23		36
Gospodynie domowe i inni	35	25		4	2		14	9	2	8		44	

Tabela 2 cd.

		Na kandydata której partii / inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?											Liczba osób
		Prawo i Sprawiedliwość (PiS) (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Partia Razem	Wolność (KORWiN)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Kukiz'15	Nowoczesna Ryszarda Petru	Inna partia	Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem, waham się	Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		36	16	2	3	3	4	7	14	2	12	1	738
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	41	11	2	4	3	2	7	16	2	13		121
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	23	14	3	3	1	2	12	15	6	19	1	72
	sekt. prywat. poza rolnict.	27	21	2	5	2	6	7	16	1	12	2	185
	prywatnym gosp. rolnym	50	3			8		6	10		20	3	31
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	45	9	2	2	7	4	9	2	3	17	1	74
	Od 650 zł do 999 zł	51	15		2	7	4	11	5		6		95
	Od 1000 zł do 1399 zł	38	11		3	3	5	13	16	3	8	1	120
	Od 1400 zł do 1999 zł	33	22	2	4	3	5	4	14	3	10		102
	2000 zł i więcej	28	19	3	3	2	6	4	22	2	11	1	145
Ocena własnych war. mater.	Złe	37	8				5	10	6	5	27		38
	Średnie	42	17	2	1	6	5	6	8	1	11	1	243
	Dobre	33	15	2	4	2	4	8	17	2	12	1	456
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	58	10		4	3		5	9		12		38
	Raz w tygodniu	49	13	1	3	5	2	6	7	2	13	0	303
	1-2 razy w miesiącu	37	13	1	3	4	7	5	15	1	13	1	133
	Kilka razy w roku	23	21	2	2	2	6	10	19	2	11	2	173
	W ogóle nie uczestniczy	9	19	4	6		6	13	26	3	13	2	80
Poglądy polityczne	Lewica	8	13	7	1	7	20	5	29	1	9	0	114
	Centrum	18	30	1	2	6	2	8	19	4	9	2	182
	Prawica	62	8		5	1		7	8	1	8	0	277
	Trudno powiedzieć	34	14	2	2	2	2	10	6	2	27	1	162